

INTERJÚ INDALI GYÖRGGYEL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás célja, hogy megemlékezzen meg az 1956-os forradalom hőseiről, a legfontosabb eseményekről, a civil lakosság életéről és lehetőségeiről, az egyes rádióadók szerepéről. Feldolgozását elsősorban gimnázium felsőbb évfolyamain évfolyamán ajánljuk, de az általános iskola 8. osztályos tanulóknak is hasznos lehet. A témakör lehetőséget ad az érvelő vitára, az események több nézőpontú, emberléptékű megközelítésére. A tanóra elsősorban a személyes motivációra, érzésekre, helyezi a hangsúlyt.

A feladat nem időigényes (nagyjából fél óra, bár sok minden függ az adott tanulócsoport vagy osztály érintettségétől, motivációs fokától). A feldolgozás egy része házi feladat formájában történik, s a diákokat a legújabb kommunikációs és digitális eszközök használatára sarkalja.

Elsősorban **történelemórának** ideális.

Nevelési célok: A tanuló felismeri, hogy a XX. században a szovjet mintára kiépített diktatúra ellen kibontakozó forradalom miképpen és milyen áldozatok árán alakította a budapesti lakosság sorsát. világot. Felismeri a média véleményformáló erejét, és megérti, miért következett be a Magyar Rádió székházának ostroma. Ismereteket merít az akkor élt emberek visszaemlékezéseiből. Véleményt fogalmaz meg, melyet képes vitában képviselni.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Fogalmak: népbíróságok, pártállam, ÁVH, tömegpropaganda, forradalom

Személyek: Rákosi Mátyás, Nagy Imre, Kádár János.

Topográfia: Budapest, Amerikai Egyesült Államok

Kronológia: 1956. október 23., 1956. november 4., 1958 (Nagy Imre kivégzése), 1963 (részleges amnesztia).

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára)

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Dolgozók Pártja (MDP), népköztársaság, internálás, ÁVH, besúgó hálózat, egypártrendszer, pártállam, reakciós, koncepciók percek, MEFESZ, intervenció.

Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál.

Az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei: 1945, 1956. október 23., 1956. november 4.

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára)

Az óraelem felhasználásának vázaltos összefoglalása:

- Órát megelőzően a videó megtekintése
- Órai ellenőrzés, csoportos és frontális feladatvégzés
- Összegző vita, házi feladat

A tananyagegységet **szóbeli értékelés** zárja az órai munka alapján. **A házi feladat** szintén **értékelhető**.

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

II. Az óra előkészítése

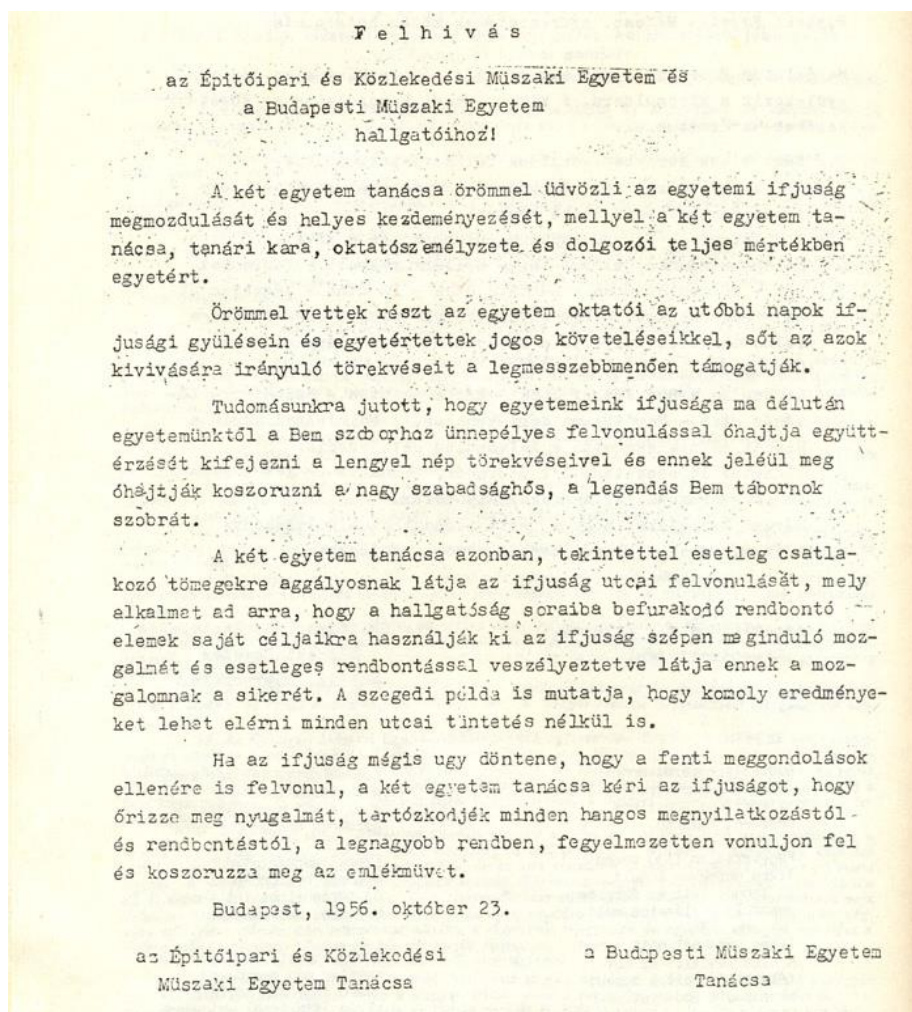
1. Az interjú első mondata a forradalom előzményeire utal: „Akkoriban nagyon forrt a világ – írásban is, meg szóban is, gyűlésben is.” Keressetek konkrét példákat erre a forrongásra!

.....

.....

.....

2. Az interjúalany édesanyja minden bizonnyal az alábbi röplapot vitte haza. Olvasd el, és egy mondatban foglald össze a tartalmát!

http://old.bme.hu/Document%20Library/BME1956/bme1956_etfelhivas.aspx

.....

.....

.....

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

3. Indali György részletesen leírja az október 23-i tüntetést. Keresd olyan filmrészleteket, fotókat, amelyek jól illusztrálják Indali György beszámolóját! Készíthetsz egy filmet is ezekből az anyagokból; a képsorok alá olvasd fel az interjú megfelelő részletét. Az alábbi oldalak segíthetnek:

<http://1956.osaarchivum.org/items/browse?collection=12>

<http://1956.osaarchivum.org/items/browse?collection=10>

Írószövegség: <http://mek.oszk.hu/01900/01937/html/szerviz/dokument/irok23s.htm>

4. Milyen rádióadót tudtak hallgatni a magyarok 1956. október 23. után? Honnan sugározták ezeket?

.....

.....

.....

5. Miért gondolja az interjúalany, hogy ő volt a legradikálisabb a Széchényi Könyvtár alkalmazottainak gyűlésén? Mivel támasztotta alá javaslatát?

.....

.....

.....

.....

III. Órai munka

1. A házi feladat ellenőrzése

2. A két testvér beszélgetése: miért ment ki az egyikük az utcára harcolni, miért maradt inkább otthon a másik? Gyűjtsetek érveket, és vitázzatok! – érvek és ellenérvek gyűjtése 4 vagy 6 fős csoportokban; a vita pármunka keretében zajlik. Ha van idő, egy páros az osztály előtt is előadhatja a vitáját, amelyet az osztály tagjai kiegészíthetnek saját érveikkel.

3. A Szabad Kossuth Rádió megszületése. Olvassák el a Szabad Kossuth Rádió beköszöntőjének átiratát.

„A rádió hosszú évekig a hazugság szerszáma volt. Parancsokat hajtott végre. Hazudott éjjel, hazudott nappal, hazudott minden hullámhosszon. Még a minap, hazánk újjászületésének órájában sem bírta abbahagyni a hazugságot. De ez a harc, amely az utcán kivívta a nemzet szabadságát és függetlenségét, a rádió falai közt is fellángolt. Akik a hazugság hirdetői voltak, e perctől fogva nem munkatársai többé a Magyar Rádiónak, mely ezentúl joggal viselheti Kossuth és Petőfi nevét. Mi, akik itt állunk a mikrofon előtt, mi új emberek vagyunk ezen a helyen. A jövőben a régi hullámhosszon új hangokat fognak hallani. Ahogy híressé vált régi-régi eskümintá követeli, az

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

igazságot, a teljes igazságot és semmi mást, csak az igazságot fogjuk elmondani. Egy részecske vagyunk az ország testéből. Kérjük, adják meg azt a figyelmet munkánknak, mely minden dolgozó magyar embernek jár. Mi az egész forradalmi mozgalom szószólóinak valljuk magunkat, és a magyar nemzet hangját akarjuk hallatni ország-világ előtt. A rádió régi vezetőit és munkatársainak egy részét leváltottuk. Kelt Budapest, 1956. október 30-án.” (<http://orkenyistvan.hu/hazudtunk>)

Lehetséges kérdések

- Mikor kezdte meg működését a Szabad Kossuth Rádió? (1956. október 30. A november 4-én bekövetkezett szovjet támadásig működött)
- Milyen hazugságokra utal a beköszöntő? (50-es évek propagandája)
- Miért kellett leváltani a régi vezetőket és a munkatársak egy részét? (Rákosi-rendszer támogatói)
- Milyen utóélete van a szöveg harmadik mondatának? (Gyurcsány Ferenc balatonőszödi beszéde)

IV. Házi feladat

A. Kiselőadás (egyéni vagy páros): a Szabad Európa Rádió története és politikai háttere.

Felhasználható oldalak például:

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/szabad_europa_radio/
www.historia.hu/userfiles/files/2010-0910/Vamos.pdf

B. A mellékelt fényképen egy pince látható, ahova 1956-ban húzódtak meg az emberek. Válaszd ki az egyik szereplőt, és írd egy napló- vagy blogbejegyzést a nevében!

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

(forrás: www.fortepan.hu Nagy Gyula fényképe)

V. Melléklet: a feladatlap lehetséges megoldása

1. Az interjú első mondata a forradalom előzményeire utal: „Akkoriban nagyon forrt a világ – írásban is, meg szóban is, gyűlésben is.” Keressetek konkrét példákat erre a forrongásra!

- Irodalmi Újság cikkei
- írók és művészek 1955-ös memoranduma a művészeti élet visszasságai ellen
- Petőfi Kör és a sajtóvitája

4. Milyen rádióadót tudtak hallgatni a magyarok 1956. október 23. után? Honnan sugározták ezeket?

Szabad Európa Rádió – Münchenből sugározták

Szabad Kossuth Rádió – Országház, 107-es és 108-as szoba előtti folyosóról

„Szovjet katonák két fiatalembert terelnek a Parlament folyosóján, nem durván, de határozottan. A vörös kókuszszőnyegre nem léphetnek. Az egyik odasúgja társának: úgy látszik, nem akarják, hogy összevérezzük a szőnyeget. Aztán elérik a bejáratot, és a szovjet katonák kilövik őket az utcára: davaj, pasli damoj! Menjenek haza! Így ért véget a Szabad Kossuth Rádió működése – emlékszik vissza Tóbiás Áron, aki rádióriporterként mindvégig '56 tűzközelében volt...”

http://latoszogblog.hu/blog/a_szabad_kossuth_radio

Kossuth Rádió – november 4. után egy ideig Szolnokról sugározták

„Szolnokon a helyi, kis teljesítményű adó mellett egy 135 kW-os télerősségű adó is működött, amely a Petőfi rádió műsorát továbbította. Ezt az adót 1956 januárjában alkalmassá tették arra, hogy a Kossuth rádió frekvenciáján is sugározzon. A hivatalos indoklás szerint a nyári időszakban gyakori viharkárok miatt volt erre szükség, ugyanis a lakihegyi torony adása villámcsapás következtében gyakran szünetelt.^[8] A szolnoki rádióadó és az alig egy éve épült, korszerű stúdió valószínűleg meghatározó lehetett a szovjet hadműveleti központ és a Kádár-kormány Szolnokra településében, mivel a moszkvai vezetés számolt a lakihegyi adó időleges kiesésével. A város határában lévő rádióállomást november 4-én hajnalban, 4 óra 30 perckor szovjet katonák szállták meg, innen a sugárzás a Kossuth adó hullámhosszán csak este 22 óra 5 perckor indult meg.^[9] Délután azonban 17 órától kezdve a Kádár-beszédet a kisadó stúdiójából félóránként lejátszották, amelyet ekkor csak vezetékes hálózaton lehetett fogni a városban, mivel november 4-én a 0,4 kW-os helyi adó sem működött. A bemondónővel, akit géppisztolyos szovjet katonák vigyáztak, Kossuth rádió, Budapest szöveggel konferáltatták be az adást. Ő azonban izgalmában egyszer nyelvbotlást követett el, és tévedésből „Kossuth rádió, Szolnok”-ot mondott be.^[10] Mivel a 0,4 kW-os kisadó november 8-ig nem üzemelt, a felhívás Szolnokról november 4-én 22 óra 5 percnél előbb, amikor a nagyadóval megindult a sugárzás, nem kerülhetett az éterbe. Délután a vezetékes

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

hálózaton zenét sugároztak. Dr. Fazekas Zoltán, a szolnoki egyetemi kar dékáni hivatalának vezetője szerint többek között a Szöktetés a szerájból című opera Ozmin áriáját: „Ím eljött a kéjes óra, és már áll az akasztófa, és a gége megszorul, megszorul” – hallhatták a szolnoki rádióhallgatók a Kádár-proklamáció után az eseményekhez és a tragikus folytatáshoz semmi másnál jobban nem illő áriát.^[11] (<http://vfeke.vfmk.hu/00000034/006.html>)

5. Miért gondolja az interjúalany, hogy ő volt a legradikálisabb a Széchenyi Könyvtár alkalmazottainak gyűlésén? Mivel támasztotta alá javaslatát? A gyűlés úgy döntött, nem támogatják az új kormányt, de bizonyos költségvetési kérdések miatt egy küldöttséget akartak küldeni a minisztériumba. Indali György viszont ellenezte az utóbbit, mondván, hogy „Ha kimondtuk, hogy nem ismerjük el a kormányt, akkor ne küldjünk szakmai kérdésekben hozzájuk deputációt.”